238938 - Şeriatta Cimriliğin Sınırı

Soru

Aile nafakası konusunda bir gurup insan benim gerekli görevimi yerine getirdiğimi söylerken diğer gurup ise benim cimrilik yaptığımı söylemektedirler. Bunun üzerine İslam'a göre kişi, eşine ve çocuklarına nasıl davranırsa cimri olur veya cimri olmaz?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi: Şüphesiz cimrilik, kötü bir huydur. Alimler bunun tanımında ihtilafa düşmüşlerdir. İbn Muflih rahimehullah şöyle dedi: "Bazı alimler cimrilik tanımında şöyle dediler:

1-Zekatı vermemek, her kim zekatı verirse cimrilik tanımından çıkar.

2- Vacip olan zekatı ve nafakayı vermemek, bunun üzerine her kim zekatı verir ancak onun dışında vacipleri yerine getirmezse cimri sayılır.

3- Vacipleri ve ikramları engellemek, şayet ikinci şıkkını bile terketse cimri sayılır. Eledab el Şeriye 3/303

İbn Kayyım rahimehullah şöyle dedi: Cimri, kendisine vacip olan bir şeyi engelleyen kimsedir. Her kim kendisine vacip olan bir şeyi yerine getirirse cimri sayılmaz. Ancak cimri, verilmesi gereken bir şeyi engelleyen kişidir. Cela el Efham sayfa 385. Kurtubi 5/193

Ğazali rahimehullah şöyle dedi: "Cimri verilmesi gereken yerde vermeyendir. İster bu Şer'i bakımından olsun ister mertlik bakımından olsun. Bunun miktarını belirlemek mümkün değildir. İhya ulum elddin 3/260

İkincisi: Erkek eş, eşine ve çocuklarına örf ve adet üzerine bilinen bir şekilde nafaka vermesi

gerekir. Nafaka; yeme, içme, giyim ve barınağı kapsar. Ayrıca tedavi, eğitim vb. gibi eş ve çocukların ihtiyaçları ve yaşam için gerekli olan şeyler de içine girer.

Şüphesiz nafaka, erkek eşin maddi imkanına göre yapılır. Zira yüce Allah şöyle buyurdu: "Eli geniş olan, elinin genişliğine göre nafaka versin. Rızkı dar olan da, Allah'ın ona verdiğinden (o ölçüde) harcasın. Allah, bir kimseyi ancak kendine verdiği ile yükümlü kılar. Allah, bir güçlükten sonra bir kolaylık yaratacaktır." Talak/7

Böylece eşe ve çocuklara vacip olan nafaka zenginlik ve fakirlik durumuna göre değişmektedir. Her kim zengin olursa bolluk içinde nafaka verir, bu durumda zengin olan kimse nafakayı daraltırsa cimri sayılır. Çünkü ona vacip olan bir şeyi engellemiş sayılır.

Her kim fakir olursa maddi durumuna göre nafakasını verir. Her kim orta halli olursa durumuna göre nafaka verir. Yüce Allah kimseye güncünden fazla bir şeyi yüklemez.

Bu konuda şeriatın bir sınırlaması yoktur. Ancak bu konuda insanların örfünde bilinen miktara bakılır.

En iyisini Allah bilir.